

บทที่ 3

วรรณยุกต์ในคำ

ระบบวรรณยุกต์

ระบบวรรณยุกต์ของภาษาลาวแจ้ว ประกอบด้วยหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง (ดูภาพที่ 9) ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้มาโดยใช้วิธีการศึกษาระบบวรรณยุกต์ภาษาถิ่นตระกูลไตของ วิลเลียม เจ. เกดนี่ (William J. Gedney : 1972) ซึ่งใช้หลักความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับเสียงพยัญชนะต้นของคำพยางค์เดียวที่เป็นคำพื้นฐาน

	A	B	C	DL	DS
1	1				
2	2	3	5	4	1
3					
4					3

ภาพที่ 9 : แผนภูมิแสดงระบบวรรณยุกต์ในภาษาลาวแจ้ว

1. วรรณยุกต์ที่ 1 ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์เป็น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (A1) เช่น หู าวลา โดยสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 25 และเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์ตายสระเสียงสั้นที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง อักษรต่ำที่มี ห นำ อักษรกลาง ในการเขียน

ภาษาไทยมาตรฐานและไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (DS123) เช่น สุก กบ อก ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 434

เสียงย่อย 2 เสียงที่ปรากฏในช่อง A1 และ DS123 นี้ หากพิจารณาจากเกณฑ์ความคล้ายคลึงกันทางสัทศาสตร์ จะเห็นว่าไม่คล้ายคลึงกัน ปัญหาที่มีอยู่คือ ไม่พบว่าเสียงย่อยที่ปรากฏในช่อง DS123 คล้ายคลึงกับเสียงย่อยใดที่ปรากฏกับพยางค์เป็น

การที่ผู้วิจัยจัดให้สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ปรากฏในช่อง DS123 เป็นเสียงย่อยของวรรณยุกต์ในช่อง A1 ในที่นี้ เป็นเพราะผู้วิจัยพบว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ปรากฏในช่อง A1 และ DS123 มีความคล้ายคลึงกันในระดับคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่อง

2. วรรณยุกต์ที่ 2 ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์เป็น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรกลาง และ อักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (A234) เช่น ปี แดง ตวาย ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 343

3. วรรณยุกต์ที่ 3 ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์เป็น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ อักษรกลาง และ อักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (B1234) เช่น ไป ป่า ป่าว พ่อ ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 33 หรือ 44 และเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์ตายสระเสียงสั้น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรต่ำในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ เช่น นก ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 33 หรือ 44

4. วรรณยุกต์ที่ 4 ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์เป็น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (C1) เช่น บ้า ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 35? หรือ 45? และเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์ตายสระเสียงยาว ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ

อักษรกลาง ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (DL123) เช่น บาด ปอด อาม ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 45

5. วรรณยุกต์ที่ 5 ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์เป็น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรกลาง และอักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน และมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (C234) เช่น ป้า อ้า น้อย ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 112?, 113? หรือ 223? และเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏกับพยางค์ตายสระเสียงยาว ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานและไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (DL4) เช่น มืด ฯลฯ โดยมีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์เป็นเสียง 11, 112, 113 หรือ 223

แต่ในการศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในพยางค์เป็น พยางค์ตายสระเสียงยาว และพยางค์ตายสระเสียงสั้น ออกเป็นคนละหน่วยเสียงกัน ทำให้ได้วรรณยุกต์ทั้งหมด 9 หน่วยเสียง ดูแผนภูมิภาพที่ 10

	A	B	C	DL	DS
1	1		4		
2	2	3	5	6	8
3					
4				7	9

ภาพที่ 10 : แผนภูมิแสดงการแยกวิเคราะห์พยางค์เป็น และพยางค์ตายของระบบวรรณยุกต์ในภาษาลาวแก้ว

การที่ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์วรรณยุกต์ที่ปรากฏในพยางค์เป็น พยางค์ตายสระเสียงยาว และพยางค์ตายสระเสียงสั้นออกจากกัน เป็นเพราะในการศึกษานี้ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่องโดยละเอียด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากรวมเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏ

ในพยางค์แบบต่างๆ ไว้เป็นหน่วยเสียงเดียวกันดังที่เสนอไว้ในตอนต้น จะทำให้ไม่สามารถแสดงข้อแตกต่างของสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในบริบทต่างๆ ได้ดีเท่าที่ควร

ข้อมูลที่สนับสนุนการแยกวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ ที่ปรากฏในพยางค์แบบต่างๆ ได้พบปรากฏอยู่บ้างในการศึกษาคำเดี่ยว กล่าวคือ วรรณยุกต์ 3 ในแผนภูมิภาพที่ 9 ซึ่งรวมเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นและคำพยางค์ตายสระเสียงสั้น มีเสียงย่อย 2 เสียง คือ เสียง 33 และ 44 ในพยางค์ทั้งสองแบบ แต่ผู้วิจัยพบว่าในคำพยางค์เป็น ผู้บอกภาษาทั้ง 3 คน ใช้เสียง 44 มากกว่าเสียง 33 ในขณะที่ในคำพยางค์ตาย ผู้บอกภาษาใช้เสียง 33 มากกว่าเสียง 44 และวรรณยุกต์ 4 ในแผนภูมิภาพที่ 9 ที่ปรากฏในคำพยางค์เป็น และคำพยางค์ตายสระเสียงยาว มีเสียงย่อย 3 เสียง คือ 35?, 45, 45? โดยจะพบเสียงย่อย 35? และ 45? ปรากฏเฉพาะในคำพยางค์เป็น ในขณะที่เสียง 45 ปรากฏเฉพาะในคำพยางค์ตายสระเสียงยาว จะเห็นว่านอกจากมีความต่างในเรื่องของการกักที่เส้นเสียงตอนท้ายแล้ว ยังพบว่าในคำพยางค์เป็น เสียง 35? ปรากฏเพิ่มขึ้นมา ในทำนองเดียวกันวรรณยุกต์ 5 ซึ่งปรากฏในคำพยางค์เป็น และในคำพยางค์ตายสระเสียงยาว เสียงย่อยของวรรณยุกต์นี้ได้แก่ 223, 223?, 112, 112?, 113, 113? และ 11 โดยจะพบเสียง 223?, 112?, 113? ปรากฏในคำพยางค์เป็นเท่านั้น ในขณะที่เสียง 223, 112, 113, และ 11 ปรากฏในคำพยางค์ตายสระเสียงยาว นอกจากความต่างในเรื่องของการกักที่เส้นเสียงตอนท้ายแล้ว ยังพบว่าในคำพยางค์ตาย เสียง 11 ปรากฏเพิ่มขึ้นมา อีกทั้งในคำพยางค์เป็น มีจำนวนครั้งของเสียงที่ปรากฏจากมากไปหาน้อย คือ 223?, 113?, 112? ในขณะที่ในคำพยางค์ตายสระเสียงยาวจะเป็น 223, 112, 11, 113 จะเห็นว่าในคำพยางค์เป็น เสียง 113? ปรากฏมากกว่าเสียง 112? แต่ในคำพยางค์ตายสระเสียงยาว เสียง 113 กลับปรากฏน้อยกว่าเสียง 112

ข้อแตกต่างที่เริ่มพบปรากฏในคำเดี่ยวดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ที่ปรากฏในคำพยางค์เป็น และคำพยางค์ตายสระเสียงยาว คำพยางค์ตายสระเสียงสั้น ออกจากกัน เป็นการเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ ซึ่งมุ่งเน้นเรื่องสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์

ดังนั้น ในบทที่ 3 นี้ ตลอดจนในบทที่ 4 และบทที่ 5 ผู้วิจัยจะใช้ระบบ
วรรณยุกต์แบบ 9 วรรณยุกต์จากแผนภูมิภาพที่ 10 โดยตลอด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้
คือ

วรรณยุกต์ที่ 1 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์เป็น ที่มีเสียง
พยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ ในการเขียนภาษา
ไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ได้แก่ หู ษา หัว ผม ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 2 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์เป็น ที่มีเสียง
พยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรกลาง หรือ อักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน
ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ได้แก่ ปี ตา แดง ตวาย ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 3 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์เป็น ที่มีเสียง
พยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ อักษรกลาง และ อักษรต่ำ
ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ ได้แก่ ไ้ แก่ ต่า
แม่ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 4 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์เป็น ที่มีเสียง
พยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ ในการเขียนภาษา
ไทยมาตรฐานที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ ได้แก่ ข้าว เสือ ไข่ ห้า ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 5 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์เป็น ที่มีเสียง
พยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรกลาง และ อักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน
ที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ ได้แก่ ป้า ต้ม อ้า น่อง ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 6 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์ตาย สระเสียง
ยาว ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ และ
อักษรกลาง ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ได้แก่ ขาด
เหือก ปีก ดอก ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 7 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์ตาย สระเสียงยาว ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ได้แก่ มีด ลูก เลือด เขือก ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 8 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์ตาย สระเสียงสั้น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ และอักษรกลาง ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ได้แก่ หมัด ผัก เจ็บ ดิบ ฯลฯ

วรรณยุกต์ที่ 9 : เสียงวรรณยุกต์นี้ปรากฏในพยางค์ตาย สระเสียงสั้น ที่มีเสียงพยัญชนะต้นแทนด้วยอักษรต่ำ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ได้แก่ นก ลัก มด ครก ฯลฯ

สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำเดี่ยว

คำเดี่ยว ในที่นี้หมายถึง คำพยางค์เดี่ยวที่ออกเสียงโดดๆ หน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยมีเสียงย่อยตั้งแต่ 1 เสียงขึ้นไป นอกจากเสียงย่อยเหล่านี้มีความแตกต่างกันแล้ว ผู้บอกภาษาทั้ง 3 คนยังออกเสียงคำเดี่ยวเหล่านี้จำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน (ดูตาราง 1)

วรรณยุกต์ที่ 1

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์เป็น ประกอบด้วยเสียงย่อย 1 เสียง คือ เสียง 25 ผู้บอกภาษาทั้ง 3 คนออกเสียงเป็น 25

ตัวอย่าง

hu¹

khaa¹

" หู "

" ขา "

วรรณยุกต์ที่ 2

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์เป็น ประกอบด้วยเสียงย่อย 1 เสียง คือ เสียง 343 ผู้บอกภาษาทั้ง 3 คนออกเสียงเป็น 343

ตัวอย่าง

taa²

" ตา "

bin²

" บิน "

วรรณยุกต์ที่ 3

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์เป็น ประกอบด้วยเสียงย่อย 2 เสียง คือ เสียง 44 และ เสียง 33 ผู้บอกภาษาคนที่ 1 (นางมี) ออกเสียงเป็น 33 มากกว่า 44 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 (นางคำ) ออกเสียงเป็น 44 มากกว่า 33 และผู้บอกภาษาคนที่ 3 (นางลิ้ม) ออกเสียงเป็น 44 เท่านั้น

ตัวอย่าง

kai³

" ไก่ "

daa³

" ต่ำ "

วรรณยุกต์ที่ 4

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์เป็น ประกอบด้วยเสียงย่อย 2 เสียง คือ เสียง 35? และเสียง 45? ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ออกเสียงเป็น 35? มากกว่า 45? ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ออกเสียงเป็น 35? เท่านั้น ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ออกเสียงเป็น 35? และ 45? พอๆ กัน

ตัวอย่าง

khau ⁴	" ข้าว "
hao ⁴	" ห้า "

วรรณยุกต์ที่ 5

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์เป็น ประกอบด้วยเสียงย่อย 3 เสียง คือ เสียง 223? เสียง 113? และเสียง 112? ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ออกเสียงเป็น 223? มากกว่า 113? ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ออกเสียงเป็น 223?, 113? และ 112? พอๆ กัน ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ออกเสียงเป็น 223? มากกว่า 112? และ 113?

ตัวอย่าง

paa ⁵	" ป้า "
baa ⁵	" บ้า "

วรรณยุกต์ที่ 6

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์ตายเสียงยาว ประกอบด้วยเสียงย่อย 1 เสียง คือ เสียง 45 ผู้บอกภาษาทั้งสามคนออกเสียงเป็น 45 นี้

ตัวอย่าง

haap ⁶	" หาบ "
piik ⁶	" ปีก "

วรรณยุกต์ที่ 7

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์ตายเสียงยาว ประกอบด้วยเสียงย่อย 4 เสียง คือ เสียง 223 เสียง 112 เสียง 11 และเสียง 113 ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ออกเสียงเป็น 112, 11, 113 และ 223 พอๆ กัน ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ออกเสียงเป็น 223 มากกว่า 112 และ 11 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ออกเสียงเป็น 223 มากกว่าเสียง 113

ตัวอย่าง

luuk ⁷	" ลุก "
miit ⁷	" มีด "

วรรณยุกต์ที่ 8

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์ตายเสียงสั้น ประกอบด้วยเสียงย่อย 1 เสียง คือ เสียง 434 ผู้บอกภาษาทั้งสามคนออกเสียงเป็น 434 นี้

ตัวอย่าง

suk ⁸	" สุก "
kop ⁸	" กบ "

วรรณยุกต์ที่ 9

หน่วยเสียงนี้ปรากฏกับพยางค์ตายเสียงสั้น ประกอบด้วยเสียงย่อย 2 เสียง คือ เสียง 33 และ 44 ผู้บอกภาษาคนที่ 1 ออกเสียงเป็น 33 และ 44 พอๆ กัน ผู้บอกภาษาคนที่ 2 ออกเสียงเป็น 33 มากกว่า 44 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 ออกเสียงเป็น 44 และ 33 พอๆ กัน

ตัวอย่าง

nok⁹

" นก "

khok⁹

" ครก "

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 9 หน่วยเสียงดังที่กล่าวมาข้างต้นของผู้บอกภาษาทั้ง 3 คน มีความแตกต่างในการออกเสียงของเสียงย่อย และจำนวนการปรากฏมากน้อยของเสียงย่อยแต่ละเสียงแตกต่างกันออกไป ตูรยละเอียดได้จากตารางที่ 1

วรรณยุกต์	ว.1	ว.2	ว.3		ว.4		ว.5			ว.6	ว.7			ว.8	ว.9		
เสียงวรรณยุกต์	25	343	44	33	35?	45?	223?	113?	112?	45	223	112	11	113	434	33	44
นางมี	5	9	4	7	3	1	7	2	-	9	1	3	2	1	9	3	2
นางคำ	5	9	8	3	4	-	3	4	2	9	4	2	1	-	9	4	1
นางลิ้ม	5	9	11	-	2	2	5	1	3	9	6	-	-	1	9	2	3
รวม	15	27	23	10	9	3	15	7	5	27	11	5	3	2	27	9	6

ตารางที่ 1 : สักลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาลาวแก้ว

วรรณยุกต์ทั้ง 9 หน่วยเสียงนี้ สามารถจับกลุ่มวรรณยุกต์ได้เป็น 5 กลุ่มด้วยกันโดยใช้สักลักษณะของวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 วรรณยุกต์ที่มีเสียงย่อยเป็นเสียงขึ้นทันที ได้แก่

วรรณยุกต์ 1 เสียง 25

วรรณยุกต์ 4 เสียง 35?, 45?

วรรณยุกต์ 6 เสียง 45

กลุ่มที่ 2 วรรณยุกต์ที่มีเสียงย่อยเป็นเสียงระดับ ได้แก่

วรรณยุกต์ 3 เสียง 44, 33

วรรณยุกต์ 9 เสียง 33, 44

กลุ่มที่ 3 วรรณยุกต์ที่มีเสียงย่อยเป็นเสียงระดับขึ้น ได้แก่

วรรณยุกต์ 5 เสียง 223?, 113?, 112?

วรรณยุกต์ 7 เสียง 223, 112, 11, 113

กลุ่มที่ 4 วรรณยุกต์ที่มีเสียงย่อยเป็นเสียงขึ้น-ตก ได้แก่

วรรณยุกต์ 2 เสียง 343

กลุ่มที่ 5 วรรณยุกต์ที่มีเสียงย่อยเป็นเสียงตก-ขึ้น ได้แก่

วรรณยุกต์ 8 เสียง 434

สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำสองพยางค์

ตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อสัญลักษณ์ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับตามความสำคัญของการกำหนดสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ คือ

- ตำแหน่งของพยางค์   ว่าเป็น พยางค์หน้า หรือพยางค์หลัง
- การเน้นย้ำ   ว่าเป็น แบบเน้นย้ำ หรือแบบไม่เน้นย้ำ
- การลงเสียงหนักเบา   ว่าเป็น พยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก พยางค์ที่ลงเสียงหนัก และพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ

เมื่อทั้ง 3 ตัวแปรมาปรากฏร่วมกัน จะพบว่าพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ที่ไม่เน้นย้ำ อาจจะเป็นพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก (unstressed) หรือพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (stressed) ก็ได้ ส่วนพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำ จะเป็นพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก (unstressed) หรือพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (stressed) หรือพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ (prominent stressed) ก็ได้ (ดูตารางที่ 2)

ส่วนพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่ไม่เน้นย้ำ จะเป็นพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (stressed) เท่านั้น และพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำจะเป็นพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (stressed) หรือ พยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ (prominent stressed) ก็ได้ (ดูตารางที่ 2)

ในปริบทต่างๆ เหล่านี้ หน่วยเสียงวรรณยุกต์แต่ละหน่วยมีสัญลักษณ์ต่างๆ กันออกไป (ดูตารางที่ 2)

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า					พยางค์หลัง		
	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ			-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ
การลงเสียงหนักเบา	0	1	0	1	11	1	1	11
สัญลักษณ์ ๑.1	42, 43	42	42, 43	42	42	42	225, 25 324	225, 25
สัญลักษณ์ ๑.2	22, 33	-	22, 33	22, 32 33	-	32, 22 332	343	343
สัญลักษณ์ ๑.3	33	-	33, 44	33, 44	-	33, 22	44, 33	44
สัญลักษณ์ ๑.4	45, 44	45	45, 44 33	45, 35	-	45?	35?, 45?	35?, 45?
สัญลักษณ์ ๑.5	22, 23	23	23, 33 22	23, 223 22	-	112?, 11? 22?	223?, 112? 113?, 334? 22?	223?, 113?
สัญลักษณ์ ๑.6	45	45	45	45	-	45	45	45
สัญลักษณ์ ๑.7	23	-	23, 22 33, 11	22, 223 23, 11	-	11, 112 22	223, 112 22, 11 113	223
สัญลักษณ์ ๑.8	45, 44	43	45, 33	45, 43	-	43, 32	434, 323	434, 323
สัญลักษณ์ ๑.9	33	33, 44	33, 44 22	33, 44 22	-	22, 33	33, 44	33

ตารางที่ 2 : สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำสองพยางค์ของภาษาลาวแก้ว

จากตารางข้างต้น หากต้องการจัดกลุ่มสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ทั้ง 9 วรรณยุกต์เข้าด้วยกัน โดยใช้เกณฑ์การเป็นสัญลักษณ์ธรรมดา หรือสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา เราสามารถแบ่งกลุ่มวรรณยุกต์ออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ วรรณยุกต์ 1, 2, 3, 4, 8

พบว่าวรรณยุกต์ในกลุ่มนี้ มีสัญลักษณ์ธรรมดาในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ทั้งที่เน้นย่ำ และไม่เน้นย่ำ และสัญลักษณ์ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่ไม่เน้นย่ำ แตกต่างจากสัญลักษณ์ธรรมดาในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำ

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ วรรณยุกต์ 5, 7

วรรณยุกต์ในกลุ่มนี้ มีสัญลักษณ์ธรรมดาในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำ และไม่เน้นย่ำ แตกต่างจากสัญลักษณ์ธรรมดาในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำและไม่เน้นย่ำ

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ วรรณยุกต์ 6, 9

วรรณยุกต์ในกลุ่มนี้ มีสัญลักษณ์ธรรมดาในพยางค์ทั้ง 4 แบบ คือ พยางค์หน้าของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำ และไม่เน้นย่ำ พยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำ และไม่เน้นย่ำ เหมือนกัน

1. กลุ่มที่ 1

1.1 วรรณยุกต์ที่ 1

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า (55)*						พยางค์หลัง (58)						
	-เน้นย่ำ (6)			+เน้นย่ำ (49)			-เน้นย่ำ (3)		+เน้นย่ำ (55)				
การลงเสียง หนักเบา	0 (3)	I (3)	0 (23)	I (24)	II (2)		I (3)	I (43)			II (12)		
เสียงวรรณยุกต์	42 (2)	43 (1)	42 (3)	42 (15)	43 (8)	42 (24)	42 (2)	42 (3)	225 (36)	25 (6)	324 (1)	225 (10)	25 (2)
นางมี	1	1	1	4	-	11	1	-	15	-	1	3	-
นางคำ	1	-	1	6	5	5	-	3	11	2	-	5	-
นางรับ	-	-	1	5	3	8	1	-	10	4	-	2	2

ตารางที่ 3 : สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ 1 ในคำสองพยางค์

*ตัวเลขในเครื่องหมายปีกกา หมายถึง ผลรวมของจำนวนครั้งการปรากฏของเสียงวรรณยุกต์

ลักษณะที่สำคัญมากของ ๖.1 ได้แก่ การที่สัทลักษณะในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำแตกต่างจากสัทลักษณะในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำและพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ กล่าวคือ สัทลักษณะของ ๖.1 ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเป็นเสียงขึ้น คือ 225 และ 25 ในขณะที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ เป็นเสียงตก คือ 42 และ 43 (ดูตาราง 3)

เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ และในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัทลักษณะธรรมดา (unmarked) ของวรรณยุกต์นี้ได้แก่เสียง 42 และสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 43 แต่ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัทลักษณะธรรมดา (unmarked) ได้แก่เสียง 225 และสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 25 และเสียง 324

ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ ถ้าลงเสียงหนัก (stressed) หรือลงเสียงหนักพิเศษ (prominent stressed) สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้ได้แก่เสียง 42 เสมอ แต่ถ้าไม่ลงเสียงหนัก ทั้งเสียง 42 และ 43 สามารถปรากฏได้ แต่เสียง 43 นั้นมีการปรากฏในบริบทที่แคบกว่า กล่าวคือ ขณะที่เสียง 42 ปรากฏกับพยางค์ที่ตามมาซึ่งมีจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์ระดับใดก็ได้ เสียง 43 จะปรากฏเฉพาะเมื่อพยางค์ที่ตามมามีจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไปเท่านั้น

ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัทลักษณะของวรรณยุกต์เป็นเสียง 42 เสมอ ในกรณีของพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัทลักษณะที่ปรากฏมาก คือ เสียง 225 ส่วนเสียง 25 และเสียง 324 ปรากฏน้อย โดยเสียง 25 ปรากฏเมื่อผู้บอก

ภาษาพูดเร็วขึ้น สำหรับเสียง 324* นั้น ปรากฏเพียง 1 ครั้งเท่านั้น เมื่อผู้ออกภาษาไม่แน่ใจในคำตอบที่ให้

ถ้าเปรียบเทียบ ๖.1 ในคำเดียวกับ ๖.1 ในคำสองพยางค์ จะพบว่า ๖.1 ในคำเดียวมีเสียงย่อยเป็นเสียง 25 เท่านั้น ในขณะที่ในคำสองพยางค์ ๖.1 มีเสียงย่อยหลายเสียงด้วยกัน คือ เสียง 42, 43, 225, 25 และ 324 เห็นได้ว่าเสียงย่อยของ ๖.1 ในคำเดียวเหมือนกับเสียงย่อยของ ๖.1 ในคำสองพยางค์ เฉพาะที่ปรากฏในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเท่านั้น ส่วนเสียงย่อยอื่นๆ อันได้แก่เสียง 42, 43, 225 และ 324 ที่ปรากฏในคำสองพยางค์ จะไม่ปรากฏในคำเดียว

กล่าวโดยสรุป ๖.1 นี้มีสัญลักษณ์ธรรมดา (unmarked) เป็นเสียง 42 และสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา (marked) เป็นเสียง 225 ที่กล่าวเช่นนี้เพราะเสียง 42 ปรากฏในบริบทที่กว้างกว่า

1.2 วรรณยุกต์ 2

ตำแหน่ง	นบวงค์หน้า (55)						นบวงค์หลัง (57)							
	-เน้นย้ำ (6)			+เน้นย้ำ (49)			-เน้นย้ำ (7)			+เน้นย้ำ (50)				
การลงเสียง หนักเบา	0 (6)	I (-)	0 (38)	I (11)	II (-)	I (7)	I (41)	II (9)	I (7)	I (41)	II (9)			
เสียงวรรณยุกต์	22 (3)	33 (3)	- (-)	22 (23)	33 (15)	22 (6)	32 (4)	33 (1)	- (-)	32 (4)	332 (1)	22 (2)	343 (41)	343 (9)
นางมี	3	-	-	8	3	3	1	-	-	-	-	1	14	4
นางคำ	-	2	-	8	6	2	1	-	-	2	-	-	16	2
นางล้ม	-	1	-	7	6	1	2	1	-	2	1	1	11	3

ตารางที่ 4 : สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ 2 ในคำสองพยางค์

* ดูปทที่ 4 หน้า 69 ในที่นี้ผู้วิจัยจัดเสียง 324 ให้เป็นสัญลักษณ์ของพยางค์ในคำที่เน้นย้ำ ซึ่งถ้าหากจัดไว้อีกประเภทหนึ่ง คือ เป็นการพูดแบบไม่แน่ใจก็ทำได้

ลักษณะที่สำคัญมากของ ๖.2 ได้แก่ การที่สัญลักษณ์ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ แตกต่างจากสัญลักษณ์ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ กล่าวคือ สัญลักษณ์ของ ๖.2 ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเป็นเสียงขึ้น-ตก คือ 343 ในขณะที่สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ เป็นเสียงระดับ คือ 22, 33 และเสียงตก คือ 32, 332 (ดูตาราง 4)

เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ธรรมดา (unmarked) ของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 22 และ 33 และสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 32 แต่ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ธรรมดา (unmarked) ได้แก่เสียง 32 และ 332 และสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 22 ส่วนในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้เป็นเสียง 343 เท่านั้น

ในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักหรือไม่ลงเสียงหนัก ของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์โดยทั่วไปเป็นเสียง 22 และ 33 โดยเสียง 2 เสียงนี้ปรากฏแบบแปรอิสระกัน ส่วนเสียง 32 ปรากฏในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้ำ ในคำว่า " รวงข้าว " และ " ยาน้ำ " ในคำแรก ผู้บอกภาษาทั้ง 3 คน ออกเสียงพยางค์หน้าเป็นเสียง 32 ในคำหลัง ผู้บอกภาษา 1 คน ออกเสียงพยางค์หน้าเป็น 32 ในคำอธิบายที่สามารถให้ได้ คือ เสียง 32 ปรากฏเมื่อผู้บอกภาษาออกเสียงพยางค์หน้าแบบลงเสียงหนัก และพยางค์หลังแบบลงเสียงหนักพิเศษ ทั้งนี้พยางค์หน้าต้องเป็นคำที่มีสระเสียงยาว ในข้อมูลมีคำอยู่ 1 คำที่ผู้บอกภาษาออกเสียงพยางค์หน้าแบบลงเสียงหนัก พยางค์หลังแบบลงเสียงหนักพิเศษ ได้แก่คำว่า " นมขี้ " เนื่องจากเสียงสระของพยางค์หน้าเป็นเสียงสระสั้น ผู้บอกภาษาจึงออกเสียงพยางค์นี้เป็น 22

ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้โดยทั่วไปเป็นเสียง 32 และ 332 ซึ่งปรากฏแบบแปรอิสระกัน แต่สังเกตได้ว่าเสียง 332 จะยากกว่า ส่วนเสียง 22 ปรากฏในพยางค์หลัง ของคำว่า " หายใจ " โดย

ผู้บอกภาษา 2 คน ที่เป็นเช่นนี้เข้าใจว่าเป็นเพราะอิทธิพลของเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่มาข้างหน้า ได้แก่เสียง 42 จุดสิ้นสุดของเสียงดังกล่าวคงมีอิทธิพลทำให้สัญลักษณ์ของ ๖.2 ในที่นี้เป็นเสียง 22.

ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ของ ๖.2 เป็นเสียง 343 เสมอ

ถ้าเปรียบเทียบ ๖.2 ในคำเดียวกับ ๖.2 ในคำสองพยางค์ พบว่า ๖.2 ในคำเดียวมีเสียงย่อยเป็น 343 เท่านั้น ในขณะที่ในคำสองพยางค์ ๖.2 มีเสียงย่อยหลายเสียงด้วยกัน คือ 22, 33, 32, 332 และ 343 เสียงย่อยของ ๖.2 ในคำเดียว เหมือนกับเสียงย่อยของ ๖.2 ในคำสองพยางค์เฉพาะที่ปรากฏในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเท่านั้น ส่วนเสียงย่อยอื่นๆ อันได้แก่เสียง 22, 33, 32 และ 332 ที่ปรากฏในคำสองพยางค์ ไม่ปรากฏในคำเดียว

กล่าวโดยสรุป ๖.2 มีสัญลักษณ์ธรรมดา (unmarked) เป็นแบบระดับ คือ 22, 33 และสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา (marked) เป็นแบบขึ้น-ตก คือ 343 ที่กล่าวเช่นนี้เพราะเสียง 22, 33 ปรากฏในบริบทที่กว้างกว่า

1.3 วรรณยุกต์ 3

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า (56)						พยางค์หลัง (55)					
	-เน้นย้ำ (11)		+เน้นย้ำ (45)				-เน้นย้ำ (10)		+เน้นย้ำ (45)			
การลงเสียง หนักเบา	0 (11)	1 (-)	0 (33)	1 (12)	II (-)		I (10)	I (44)	II (1)			
เสียงวรรณยุกต์	33 (11)	- (-)	33 (26)	44 (7)	33 (9)	44 (3)	- (-)	33 (9)	22 (1)	44 (38)	33 (6)	44 (1)
นางมี	7	-	4	1	6	1	-	6	-	11	1	1
นางคำ	4	-	12	2	1	-	-	1	-	15	2	-
นางล้ม	-	-	10	4	2	2	-	2	1	12	3	-

ตารางที่ 5 : สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ 3 ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญของ ๖.3 ได้แก่ การที่สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้เป็นแบบระดับ และในพยางค์แบบต่างๆ ทั้ง 4 แบบ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ มีสัญลักษณ์คล้ายคลึงกัน

เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ และไม่เน้นย้ำ และในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ธรรมดา (unmarked) ของวรรณยุกต์นี้ได้แก่เสียง 33 และสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 44 และ 22 แต่ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ธรรมดา (unmarked) ได้แก่เสียง 44 และ สัญลักษณ์ไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 33

ในพยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้ได้แก่เสียง 33 เสมอ แต่ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำทั้งเสียง 33 และ 44 สามารถปรากฏได้ แต่เสียง 44 นั้นมีการปรากฏในบริบทที่แคบกว่า กล่าวคือ ขณะที่เสียง 33 ปรากฏกับพยางค์ที่ตามมาซึ่งมีจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์ระดับใดก็ได้ เสียง 44 จะปรากฏเฉพาะเมื่อพยางค์ที่ตามมามีจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไปเท่านั้น

ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้เป็นเสียง 33 มีที่เป็นเสียง 22 อยู่เพียงคำเดียวเท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้บอกภาษาเกิดความรู้สึกเบื่อ หรือเหนื่อย

ในกรณีพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ วรรณยุกต์นี้มีสัญลักษณ์เป็นเสียง 44 เกือบทุกครั้ง ผู้บอกภาษาออกเสียง 33 อยู่บ้างปรากฏในลักษณะแปรอิสระ

หากเปรียบเทียบ ๖.3 ในคำเดี่ยว กับ ๖.3 ในคำสองพยางค์ พบว่า ในคำเดี่ยวสัญลักษณ์ที่ปรากฏมากได้แก่ เสียง 44 ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับการออกเสียง ๖.3 ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำ และแตกต่างจากการออกเสียง ๖.3 ในพยางค์รูปแบบอื่นๆ อีก 3 รูปแบบ

กล่าวโดยสรุป ๖.3 มีสัทลักษณะธรรมดา (unmarked) เป็นเสียง 33 และสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) เป็นเสียง 44 ที่กล่าวเช่นนี้เพราะเสียง 33 ปรากฏในบริบทที่กว้างกว่า

1.4 วรรณยุกต์ 4

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า (59)									พยางค์หลัง (55)				
	-เน้นย่ำ (17)			+เน้นย่ำ (42)						-เน้นย่ำ (2)		+เน้นย่ำ (53)		
การลงเสียง หนักเบา	0 (15)	1 (2)	0 (34)			1 (8)	II (-)		1 (2)	1 (39)		II (14)		
เสียงวรรณยุกต์	45 (12)	44 (3)	45 (2)	45 (32)	44 (1)	33 (1)	45 (7)	35 (1)	- (-)	45? (2)	35? (24)	45? (15)	35? (11)	45? (3)
นางมี	7	1	-	11	-	-	1	-	-	-	10	2	4	2
นางคำ	2	2	-	11	1	-	3	1	-	1	8	7	2	-
นางล้ม	3	-	2	10	-	1	3	-	-	1	6	6	5	1

ตารางที่ 6 : สัทลักษณะของวรรณยุกต์ 4 ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญของ ๖.4 ได้แก่ การที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้มีลักษณะการกักที่เส้นเสียง (glottal stop) เมื่อปรากฏในพยางค์หลัง และไม่มีลักษณะการกักที่เส้นเสียงเมื่อปรากฏในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ และลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การที่สัทลักษณะในพยางค์ทั้ง 4 แบบ ได้แก่ พยางค์หน้าของคำที่เน้นย่ำและไม่เน้นย่ำ พยางค์หลังของคำที่เน้นย่ำและไม่เน้นย่ำ จะคล้ายคลึงกัน คือ เป็นเสียงขึ้น

ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย่ำและไม่เน้นย่ำ และในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย่ำมีสัทลักษณะธรรมดา (unmarked) เป็นเสียงขึ้น คือ 45, 35* และมีสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) เป็นเสียงระดับ คือเสียง 44 และ 33 ซึ่งปรากฏในบริบทที่แคบกว่า คือ ปรากฏเฉพาะกับพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก และเกิดหน้าพยางค์ที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงวรรณยุกต์ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป

* เสียง 35 ปรากฏเพียง 1 ครั้งเท่านั้น เป็นแบบแปรอิสระกับเสียง 45 แต่สังเกตได้ว่า ถ้าผู้บอกภาษาออกเสียง 35 จะช้าและยาวกว่าเสียง 45

ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สักลักษณะธรรมดา (unmarked) ได้แก่ เสียง 35? ในขณะที่สักลักษณะไม่ธรรมดา (marked) ได้แก่เสียง 45? โดยเสียง 35? ปรากฏมากกว่าเสียง 45? และทุกครั้งที่เสียง 45? ปรากฏ จะเป็นแบบแปรอิสระกับเสียง 35?

ถ้าเปรียบเทียบ ๖.4 ในคำเดี่ยว กับในคำสองพยางค์ พบว่าในคำเดี่ยว ๖.4 มีเสียงย่อย 2 เสียง คือเสียง 35? และ 45? ในขณะที่ในคำสองพยางค์ ๖.4 มีเสียงย่อยหลายเสียง คือ 45, 44, 33, 35, 35? และ 45? เสียงย่อยของ ๖.4 ในคำเดี่ยว เหมือนกับเสียงย่อยของ ๖.4 ในคำสองพยางค์เฉพาะที่ปรากฏในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเท่านั้น ส่วนเสียงย่อยอื่นๆ อันได้แก่เสียง 45, 44, 33 และ 35 ที่ปรากฏในคำสองพยางค์ ไม่ปรากฏในคำเดี่ยว

จะสังเกตเห็นว่า สักลักษณะของคำเดี่ยวที่ปรากฏมาก ตรงกับสักลักษณะธรรมดา (unmarked) ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำเท่านั้น

กล่าวโดยสรุป ๖.4 มีสักลักษณะแบบธรรมดา (unmarked) เป็นเสียง 45, 35 และมีสักลักษณะแบบไม่ธรรมดา (marked) เป็นเสียง 35?

1.5 วรรณยุกต์ ๘

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า (55)							พยางค์หลัง (56)						
	-เน้นย้ำ (6)			+เน้นย้ำ (49)				-เน้นย้ำ (6)			+เน้นย้ำ (50)			
การสูงเสียง หนักเบา	0 (5)	I (1)		0 (24)	I (25)	II (-)		I (6)		I (47)	II (3)			
เสียงวรรณยุกต์	45 (3)	44 (2)	43 (1)	45 (20)	33 (4)	45 (18)	43 (7)	- (-)	43 (4)	32 (2)	434 (40)	323 (7)	434 (1)	323 (2)
นางมี	-	2	-	5	-	6	5	-	1	1	9	4	1	2
นางคำ	-	-	1	7	4	6	1	-	1	-	17	1	-	-
นางล้ม	3	-	-	8	-	6	1	-	2	1	14	2	-	-

ตารางที่ 7 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ ๘ ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญมากของ ว.๘ ได้แก่ การที่สัทลักษณะในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ แตกต่างจากสัทลักษณะในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ กล่าวคือ สัทลักษณะของ ว.๘ ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเป็นเสียงตกขึ้น คือ 434 และ 323 ในขณะที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำเป็นเสียงขึ้น คือ 45 เสียงตก คือ 43, 32 และเสียงระดับ คือ 44, 33 (ดูตาราง 7)

การปรากฏของเสียงขึ้น เสียงตก และเสียงระดับ นั้น มีกฎเกณฑ์ที่พอกล่าวได้ดังนี้ ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ ว.๘ มีสัทลักษณะเป็นเสียงตก คือ 43 และ 32 เสียง 43 เป็นสัทลักษณะธรรมดา (unmarked) ส่วนเสียง 32 เป็นสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) ผู้วิจัยคิดว่าเสียงนี้ปรากฏเมื่อผู้ออกภาษารู้สึกว่าเป็นคำตอบที่ผู้ถามน่าจะรู้อยู่แล้ว จึงไม่กระตือรือร้นที่จะตอบ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและแบบไม่เน้นย้ำ ถ้าไม่ลงเสียงหนัก ว.๘ มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้นและเสียงระดับ โดยเสียงขึ้นเป็นสัทลักษณะธรรมดา (unmarked) มีการปรากฏมาก และปรากฏหน้าพยางค์ที่เสียงวรรณยุกต์มีจุดเริ่มต้นระดับใดก็ได้ ส่วนเสียงระดับเป็นสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) มีการปรากฏน้อย และปรากฏหน้าพยางค์ที่มีจุดเริ่มต้นของระดับเสียงวรรณยุกต์ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไปเท่านั้น

ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ ถ้าลงเสียงหนัก ว.๘ มีสัทลักษณะเป็นเสียงขึ้น และเสียงตก ซึ่งปรากฏแบบแปรอิสระกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ดูเหมือนว่าสัทลักษณะของ ว.๘ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ ไม่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้สังเกตในการวิเคราะห์ด้วยการฟังว่าเสียงตกและเสียงขึ้น ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักมีลักษณะการออกเสียงพิเศษบางประการในตอนต้นและตอนท้ายตามลำดับ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลบางคำที่มีเสียง ว.๘ ปรากฏด้วยเครื่อง Sound Spectrograph (ดูภาคผนวก ค) พบว่าเสียงขึ้น และเสียงตกดังกล่าว มีรูปร่างในแผนภาพคลื่นเสียงเป็นเสียงขึ้น-ตกด้วยกันทั้งคู่ การที่เราได้ยินเป็นเสียงตก และเสียงขึ้น น่าจะเป็นเพราะช่วงต้นของ

เสียงตก และ ช่วงท้ายของเสียงขึ้นมีความเข้มของเสียง (intensity) ต่ำ และระยะเวลาที่ใช้ในการเปล่งเสียง (duration) ช่วงต้นของเสียงตกและช่วงท้ายของเสียงขึ้นสั้น

ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัทลักษณะของ ๖.๘ เป็นเสียงตก-ขึ้น คือ 434 และ 323 โดยเสียง 434 เป็นสัทลักษณะธรรมดา (unmarked) มีการปรากฏมาก และเสียง 323 เป็นสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) มีการปรากฏน้อย ทุกครั้งที่เสียง 323 ปรากฏจะแปรอิสระกับเสียง 434 แต่จากการสังเกต ดูเหมือนว่าเสียง 323 ปรากฏเมื่อผู้บอกภาษามีความตั้งใจน้อยลง อาจเป็นเพราะเหนื่อย หรือ เบื่อ เสียงจึงต่ำลงแต่ยังคงรูปร่างของเสียงตก-ขึ้นอยู่ แต่ว่าเสียงช่วงตกจะยาวกว่าช่วงขึ้น ซึ่งต่างจากเสียง 434 ที่มีเสียงช่วงตกสั้นกว่าเสียงช่วงขึ้น (ดูภาคผนวก ค)

จากการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าสัทลักษณะของ ๖.๘ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำ พยางค์หน้าของคำที่ไม่เน้นย้ำ และพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ มีสัทลักษณะร่วมกัน คือเป็นเสียงขึ้น-ตก* แตกต่างจากสัทลักษณะของ ๖.๘ ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ ซึ่งเป็นเสียงตก-ขึ้น

ถ้าเปรียบเทียบ ๖.๘ ในคำเดี่ยว กับ ๖.๘ ในคำสองพยางค์ พบว่า ๖.๘ ในคำเดี่ยวมีเสียงย่อย 1 เสียงเท่านั้น คือเสียง 434 ในขณะที่ในคำสองพยางค์ ๖.๘ มีเสียงย่อยหลายเสียง คือ 45, 44, 33, 43, 32, 434 และ 323 เราจะพบเสียงย่อยในคำเดี่ยวของ ๖.๘ ปรากฏเฉพาะในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำเท่านั้น ส่วนเสียงย่อยอื่น อันได้แก่เสียง 45, 44, 33, 43, 32 และ 323 ที่ปรากฏในคำสองพยางค์จะไม่ปรากฏในคำเดี่ยว

กล่าวโดยสรุป ๖.๘ มีสัทลักษณะธรรมดา (unmarked) เป็นเสียงขึ้น-ตก และมีสัทลักษณะไม่ธรรมดา (marked) เป็นเสียงตก-ขึ้น เพราะเสียงขึ้น-ตก ปรากฏในบริบทที่กว้างกว่า

* ซึ่งเป็นสัทลักษณะธรรมดา ส่วนเสียงระดับ ได้แก่เสียง 44, 33 และเสียงตก ได้แก่เสียง 32 เป็นสัทลักษณะไม่ธรรมดา ปรากฏในบริบทที่แคบกว่าดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. กลุ่มที่ 2

2.1 วรรณยุกต์ 5

ตำแหน่ง	นยางค์หน้า (54)									นยางค์หลัง (54)										
	-เน้นหน้า (4)			+เน้นหน้า (50)						-เน้นหน้า (8)			+เน้นหน้า (46)							
การลงเสียง หนักเบา	0 (3)	1 (1)	0 (34)			1 (16)			11 (-)	1 (8)			1 (44)			11 (2)				
เสียงวรรณยุกต์	22 (2)	23 (1)	23 (1)	23 (22)	33 (8)	22 (4)	23 (8)	223 (6)	22 (2)	- (-)	112? (5)	11? (2)	22? (1)	223? (22)	112? (18)	113? (2)	334? (1)	22? (1)	223? (1)	113? (1)
นางมี	1	-	-	5	3	3	-	5	1	-	3	1	-	7	6	-	-	1	-	-
นางค่า	1	1	-	7	3	1	5	-	-	-	1	-	-	9	5	2	-	-	1	-
นางรับ	-	-	1	10	2	-	3	1	1	-	1	1	1	6	7	-	1	-	-	1

ตารางที่ 8 : สัทลักษณะของวรรณยุกต์ 5 ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญของ ว.5 ได้แก่ การที่สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้มีลักษณะการกักที่เส้นเสียง (glottal stop) เมื่อปรากฏในพยางค์หลัง และไม่มีลักษณะการกักที่เส้นเสียง เมื่อปรากฏในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ และในพยางค์แบบต่างๆ ทั้ง 4 แบบ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ และไม่เน้นย้ำ วรรณยุกต์นี้มีสัทลักษณะคล้ายคลึงกัน

เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ สัทลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 23 และสัทลักษณะไม่ธรรมดา ได้แก่เสียง 33, 22 และ 223 ส่วนในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ สัทลักษณะธรรมดา ได้แก่เสียง 223? และ 112? และสัทลักษณะไม่ธรรมดา ได้แก่เสียง 113?, 11? และ 22?

ในพยางค์หน้า ของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ เมื่อไม่ได้ลงเสียงหนัก สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 23, 33 และ 22 ซึ่งสามารถปรากฏแบบแปรอิสระกันได้ แต่เสียง 33 และ 22 มีการปรากฏน้อยกว่า ทุกครั้งที่เสียง 33 และ 22 ปรากฏ เสียง 23 สามารถปรากฏได้ เมื่อลงเสียงหนัก สัทลักษณะของวรรณยุกต์นี้เป็นเสียง 23, 223 และ 22 เสียง 23 ปรากฏมาก ส่วนเสียง 223 และ 22 ปรากฏน้อย ทุกครั้งที่เสียง 223 ปรากฏจะเป็นแบบแปรอิสระกับ

เสียง 23 สำหรับเสียง 22 นั้น ปรากฏในคำเพียงคำเดียวในข้อมูล ได้แก่คำว่า " กุ้งแห้ง " [22 45?]

ในพยางค์หลัง ของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ สักลักษณะของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 223?, 112?, 113?, 22?, 11? และ 334? โดยเสียง 223? และ 112? ปรากฏมาก ส่วนเสียง 113?, 22?, 11? และ 334? ปรากฏน้อย แต่ทุกเสียงปรากฏแบบแปรอิสระกัน เมื่อไม่เน้นย้ำ สักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 112? ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับเสียง 11? และ 22? นั้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าปรากฏเมื่อผู้บอกภาษารู้สึกเหนื่อย หรือเมื่อยขณะที่พูด โดยพบเสียง 11? 2 ครั้ง ในคำว่า " ดอกไม้ " [45 11?] และ " เศษไม้ " [45 11?] และเสียง 22? 1 ครั้งในคำว่า " นกเอี้ยง " [33 22?] เมื่อเน้นย้ำ สักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 223? และ 112? ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับเสียงอื่นๆ ผู้วิจัยสังเกตเห็นได้ว่าเสียง 113? ปรากฏเมื่อผู้บอกภาษามีความตั้งใจมากในการพูด เสียง 334? ปรากฏครั้งเดียวในพยางค์หลังของคำว่า " ไฟฟ้า " [33 334?] เมื่อผู้บอกภาษารู้สึกเป็นอายที่ถูกท้วงติงว่าได้ให้คำภาษาไทยมาตรฐาน เสียงจึงสูงขึ้น และดังมากในพยางค์หลัง ส่วนเสียง 22? นั้น ก็ปรากฏน้อยมากเช่นกัน คือเฉพาะในพยางค์หลังของคำว่า " ต้นกล้วย " [223 22?]

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.๕ ในคำเดี่ยว กับ ๖.๕ ในคำสองพยางค์ พบว่า ๖.๕ ในคำเดี่ยวมีเสียงย่อย 3 เสียง คือเสียง 223?, 113? และ 112? เสียงย่อยที่ปรากฏมากคือเสียง 223? ซึ่งเหมือนกับสักลักษณะธรรมดาในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ เสียงย่อย อื่นๆ ในคำสองพยางค์ก็ไม่ปรากฏในคำเดี่ยว ได้แก่เสียง 22?, 11?, 334?, 23, 22, 33 และ 223

กล่าวโดยสรุปจะสังเกตเห็นว่า ๖.๕ มีสักลักษณะเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น เมื่อปรากฏในพยางค์หน้าเป็นเสียงขึ้นทันที แต่ในพยางค์หลังเป็นเสียงต่ำระดับขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเพื่อเป็นการรักษาเวลา และจังหวะในการพูดคำสองพยางค์ ผู้พูดมักออกเสียงพยางค์หน้าเร็วกว่าพยางค์หลัง ทำให้สักลักษณะของวรรณยุกต์นี้เป็นดังที่ปรากฏ

2.2 วรรณยุกต์ 7

ตำแหน่ง	นบวงศ์หน้า (54)										นบวงศ์หลัง (55)									
	-เน้นย้่า (4)				+เน้นย้่า (50)						-เน้นย้่า (12)				+เน้นย้่า (43)					
การลงเสียงหนักเบา	0 (4)	I (-)	0 (38)			I (12)			II (-)	I (12)			I (42)			II (1)				
เสียงวรรณยุกต์	23 (4)	- (-)	23 (23)	22 (8)	33 (6)	11 (1)	22 (7)	223 (2)	23 (2)	11 (1)	- (-)	11 (5)	112 (4)	22 (3)	223 (22)	112 (13)	22 (4)	11 (2)	113 (1)	223 (1)
นางฉี	3	-	8	2	-	-	2	2	-	1	-	5	1	2	3	3	1	2	1	1
นางล่า	1	-	5	3	4	1	2	-	2	-	-	-	3	-	12	3	-	-	-	-
นางยิ้ม	-	-	10	3	2	-	3	-	-	-	-	-	-	1	7	7	3	-	-	-

ตารางที่ 9 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 7 ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญของ ๖.7 ได้แก่ การที่วรรณยุกต์นี้มีสักลักษณะคล้ายคลึงกันในพยางค์ทั้ง 4 แบบ คือ พยางค์หน้าของคำที่เน้นย้่าและไม่เน้นย้่า พยางค์หลังของคำที่เน้นย้่าและไม่เน้นย้่า

เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับสักลักษณะของ ๖.7 คือ ในพยางค์หน้า สักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 23 และสักลักษณะไม่ธรรมดา ได้แก่เสียง 22, 33, 11 และ 223 ในพยางค์หลังสักลักษณะธรรมดา ได้แก่เสียง 223 และ 112 และสักลักษณะไม่ธรรมดา ได้แก่เสียง 22, 11 และ 113 ดูเหมือนว่า ๖.7 นี้มีสักลักษณะคล้ายคลึงกับ ๖.5 แต่ถ้าดูในรายละเอียดของสักลักษณะแล้ว มีข้อแตกต่างที่น่าสนใจ ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

ในพยางค์หน้าที่ไม่ได้ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้่าและไม่เน้นย้่า เสียง 23 ปรากฏมาก เสียง 22, 33 และ 11 ปรากฏน้อย ทุกบริบทที่เสียง 22, 33 และ 11 ปรากฏ เสียง 23 ปรากฏได้แบบแปรอิสระ

ส่วนในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้่า สักลักษณะของ ๖.7 ที่ปรากฏมาก ได้แก่เสียง 22 และที่ปรากฏน้อย ได้แก่เสียง 223, 23 และ 11 เสียง 11 ปรากฏน้อยมากเพียง 1 ครั้งเท่านั้น ในพยางค์หน้าของคำว่า " เลือกตั้ง "

[11 223?] ซึ่งแปรอิสระกับเสียง 22 ส่วนเสียง 223 และ 23 ปรากฏแบบแปรอิสระกัน

ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นย้ำ สัณลักษณ์ของ ๖.7 ได้แก่เสียง 11, 112 และ 22 ซึ่งปรากฏในอัตราที่ใกล้เคียงกัน และจากข้อมูลที่มีอยู่เสียง 11 ปรากฏแบบแปรอิสระกับเสียง 112 และเสียง 112 ปรากฏแบบแปรอิสระกับเสียง 22 จึงเห็นว่าเสียงทั้ง 3 น่าจะแปรอิสระกัน

ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำ สัณลักษณ์ของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 223, 112, 22, 11 และ 113 เสียงที่ปรากฏมาก คือเสียง 223 และ 112 เสียงที่ปรากฏน้อย คือเสียง 22, 11 และ 113 เป็นที่น่าสนใจว่าเสียงทุกเสียง ปรากฏแบบแปรอิสระกัน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ๖.5 กับ ๖.7 มีสัณลักษณ์ที่คล้ายคลึงกัน แต่ถ้าดูในรายละเอียดเห็นได้ว่า สัณลักษณ์ธรรมดาของ ๖.5 ในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักหรือไม่ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้ำ และไม่เน้นย้ำ คือเสียง 23 เหมือนกัน แต่ใน ๖.7 สัณลักษณ์ธรรมดาของพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้ำ กลับเป็นเสียง 22 ในพยางค์หน้าแบบอื่นๆ เท่านั้นที่เป็นเสียง 23 และสัณลักษณ์ธรรมดาของ ๖.5 ในพยางค์หลังที่ลงเสียงหนักหรือลงเสียงหนักพิเศษของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ คือเสียง 223 และ 112 แต่ใน ๖.7 สัณลักษณ์ธรรมดาของพยางค์หลังที่ลงเสียงหนักของคำที่ไม่เน้นย้ำ กลับเป็นเสียง 11 ในพยางค์หลังแบบอื่นๆ เท่านั้นที่เป็นเสียง 223 และ 112

กล่าวโดยสรุป ๖.7 แตกต่างกับ ๖.5 ตรงที่ ๖.7 มีสัณลักษณ์ธรรมดาเป็นเสียงระดับ คือ 22 และ 11 ปรากฏในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้ำ และในพยางค์หลังที่ลงเสียงหนักของคำที่ไม่เน้นย้ำตามลำดับ ในขณะที่ในพยางค์แบบอื่นๆ ๖.7 มีสัณลักษณ์ธรรมดาเหมือนกับ ๖.5

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.7 ในคำเดี่ยว กับ ๖.7 ในคำสองพยางค์ พบว่า ๖.7 ในคำเดี่ยวมีเสียงย่อย 4 เสียง คือเสียง 223, 112, 11, 113 เสียงย่อยที่ปรากฏมากที่สุด คือเสียง 223 ซึ่งตรงกับสัณลักษณ์ธรรมดาในพยางค์หลังของคำ

สองพยางค์ที่เน้นย้ำ เสียงย่อยอื่นๆ ในคำสองพยางค์ที่ไม่ปรากฏในคำเดี่ยว คือเสียง 23, 22 และ 33

3. กลุ่มที่ 3

3.1 วรรณยุกต์ 6

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า (56)					พยางค์หลัง (54)		
	-เน้นย้ำ (15)		+เน้นย้ำ (41)			-เน้นย้ำ (13)	+เน้นย้ำ (41)	
การลงเสียง หนักเบา	0 (5)	I (10)	0 (16)	I (25)	II (-)	I (13)	I (36)	II (5)
เสียงวรรณยุกต์	45 (5)	45 (10)	45 (16)	45 (25)	- (-)	45 (13)	45 (36)	45 (5)
นางมี	1	5	4	8	-	7	7	4
นางคำ	2	1	6	10	-	4	14	-
นางล้ม	2	4	6	7	-	2	15	1

ตารางที่ 10 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 6 ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญของ ๖.6 ได้แก่ การที่สักลักษณะของวรรณยุกต์นี้ในพยางค์ทั้ง 4 แบบ คือ ในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนัก หรือไม่ลงเสียงหนักของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ และในพยางค์หลังที่ลงเสียงหนัก หรือลงเสียงหนักพิเศษของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ เหมือนกัน คือเป็นเสียง 45 ทั้งหมด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 วรรณยุกต์ ๑

ตำแหน่ง	พยางค์หน้า (54)									พยางค์หลัง (54)					
	-เน้นข้า (3)			+เน้นข้า (51)						-เน้นข้า (13)		+เน้นข้า (41)			
การลงเสียง หนักเบา	0 (1)	I (2)	0 (24)			I (27)			II (-)	I (13)	I (40)		II (1)		
เสียงวรรณยุกต์	33 (1)	33 (1)	44 (1)	33 (17)	44 (5)	22 (2)	33 (16)	44 (8)	22 (3)	- (-)	22 (7)	33 (6)	33 (26)	44 (14)	33 (1)
นางมี	-	1	-	6	1	-	6	3	1	-	3	4	5	6	-
นางคำ	-	-	-	7	3	1	4	2	1	-	1	2	11	4	-
นางรับ	1	-	1	4	1	1	6	3	1	-	3	-	10	4	1

ตารางที่ 11 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ ๑ ในคำสองพยางค์

ลักษณะที่สำคัญของ ๖.๑ ได้แก่ การที่สักลักษณะของวรรณยุกต์นี้เป็นแบบระดับ และในพยางค์แบบต่างๆ ทั้ง 4 แบบ คือ ในพยางค์หน้าของคำที่เน้นข้าและไม่เน้นข้า และในพยางค์หลังของคำที่เน้นข้าและไม่เน้นข้า มีสักลักษณะคล้ายคลึงกัน

สิ่งที่น่าสนใจมากเกี่ยวกับสักลักษณะของ ๖.๑ คือ ในพยางค์หน้า และพยางค์หลัง สักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่เสียง 33 แต่ถ้าดู สักลักษณะแยกตามประเภทของพยางค์ ในพยางค์หลังของคำที่ไม่เน้นข้า เสียง 22 และ 33 ปรากฏในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่ในพยางค์แบบอื่นๆ เสียง 33 ปรากฏมากกว่าเสียงอื่น ส่วนเสียง 44 ปรากฏเฉพาะในพยางค์หน้าของคำที่เน้นข้า และไม่เน้นข้า และในพยางค์หลังของคำที่เน้นข้า เท่านั้น เสียง 3 เสียงปรากฏแบบแปรอิสระกัน กล่าวคือ ทุกปรเภทที่เสียง 44 และ 22 ปรากฏ เสียง 33 สามารถปรากฏได้

ถ้าเปรียบเทียบ ๖.๑ ในคำเดี่ยว กับ ๖.๑ ในคำสองพยางค์ พบว่าสักลักษณะของ ๖.๑ ในคำเดี่ยวเป็นเสียง 33 และ 44 โดยเสียง 33 ปรากฏมากกว่า ซึ่งตรงกับสักลักษณะธรรมดาในคำสองพยางค์ที่ปรากฏในพยางค์ทั้ง 4 แบบ แต่จะไม่พบเสียงย่อย 22 ที่ปรากฏในคำสองพยางค์ ในคำเดี่ยว